

6.4.2011

Sisäasiainministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 2.3.2011; SM011:00/2010

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain, yliopisto- ja ammattikorkeakoululain sekä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Sisäasiainministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain, yliopisto- ja ammattikorkeakoululain sekä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamiseksi. Esityksellä pannaan täytäntöön neuvoston 25 päivänä toukokuuta 2009 antama direktiivi 2009/50/EY kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä varten (ns. erityisosajadirektiivi). Direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön ennen 19 päivää kesäkuuta 2011. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Ulkomaalaislaki (301/2004) sisältää jo nykyisin kevyemmän oleskelulupamenettelyn erityisosajalle. Suurin osa erityisosajadirektiivin velvoitteista täyttyy jo voimassa olevan lainsäädännön nojalla, koska direktiivi sallii riittävän kansallisen järjestelmän olemassa olon.

Esityksestä ei näyttäisi aiheutuvan merkittäviä kuntien toimeentulotukijärjestelmään liittyviä taloudellisia vaikutuksia. Sinisen kortin myöntäminen edellyttäisi muun muassa, että kyseessä olevasta työstä maksetaan tarpeeksi korkeaa palkkaa. Esimerkiksi vuoden 2009 ansiotasolla palkkakynnys olisi 4735 euroa kuukaudessa. Lisäksi sininen kortti voitaisiin peruuttaa tilanteissa, joissa kortinhaltijalla ei olisi itsensä ja perheenjäsentensä ylläpitoon riittäviä voimavaroja ilman turvautumista sosiaalihuoltojärjestelmään. Riittävän toimeentulon edellytystä ei kuitenkaan sovellettaisi kolmen kuukauden jaksoon, jonka ajan kortinhaltijalla on oikeus etsiä uutta työtä jäätyään työttömäksi.

Sinisen kortin haltijoita olisi kohdeltava yhdenvertaisesti jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa muun muassa sosiaaliturvan ja koulutuksen alalla. Esitykseen sisältyy direktiivistä johtuvat tarvittavat muutokset koulutuksen lainsäädännön alalta. Sen sijaan sosiaaliturvan osalta esitykseen sisältyvät ainoastaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta

annettua lakia (nk. soveltamisalalaki) koskevat muutokset. Esityksestä puuttuvat kuntien järjestämisvastuulla olevia palveluja ja etuuksia koskevat lakimuutokset.

Direktiivin 14 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella edellä mainittu yhdenvertainen kohtelu koskee asetuksen (ETY) N:o 1408/71 piiriin kuuluvaa sosiaaliturvaa. Mainittu asetus kattaa kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevista palveluista ja etuuksista julkisen terveydenhuoltojärjestelmän palvelut sekä lasten kotihoidon tuen, joka on asetuksessa tarkoitettu perhe-etuus.

Henkilön kotikunta Suomessa ja sitä kautta oikeus saada kuntien järjestämiä palveluja ja etuuksia määräytyy kotikuntalain (201/1994) perusteella. Kotikuntalain 4 §:ssä edellytetään kotikunnan saamiseksi joko jatkuvaa tai pysyvää oleskelulupaa taikka vähintään yhden vuoden tilapäiseen oleskeluun oikeuttavan luvan lisäksi vähintään kahden vuoden työsuhteeseen osoituksena tarkoituksesta jäädä pysyvästi asumaan Suomeen. Siten EU:n sinisen kortin haltijat saivat yleensä kotikunnan Suomessa. Ainoastaan tilapäisen oleskeluluvan saaneet alle kahden vuoden työsuhteeseen tulleet erityisosaajat eivät saisi kotikuntaa Suomessa. Tämän ryhmän kohdalla voimassa olevassa lainsäädännössä ei säädetä, minkä kunnan vastuulla palvelujen ja etuuksien järjestäminen ja rahoitus on.

Esityksessä todetaan, että terveydenhuollon osalta tarvittavia lakimuutoksia valmistellaan parhaillaan. Vastaava muutos tarvittaisiin kuitenkin myös lasten kotihoidon tukea koskevaan sääntelyyn.

On esitetty arvio, että enintään 1000 henkilöä vuodessa voisi saada sinisen kortin. Henkilömäärä on enimmillään niin suuri, että valtiovarainministeriön mielestä esityksen vaikutuksia on sen perusteluissa arvioitava nyt tehtyä tarkemmin ja kattavammin. Arvioissa tulisi ottaa kantaa mm. siihen, kuinka paljon asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin tulevien henkilöiden määrä lisääntyy esityksen johdosta ja mitkä ovat esityksen taloudelliset vaikutukset koko julkiselle taloudelle, huomioiden myös vaikutukset kuntiin. Arvioissa tulisi myös huomioida erityisosaajien mukana muuttavista perheenjäsenistä aiheutuvat vaikutukset.

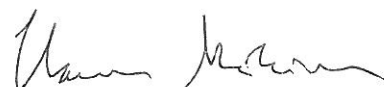
Valtiosihteeri kansliapäällikkönä sijainen,

alivaltiosihteeri

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen

Tiedoksi:

Budjettiosasto (Majanen, Liuttu, Luoma-Aho, Taipale, Salmi)
Kuntaosasto